

Bilag 1: Nordjysk Socialaftale 2018-2019

Udvikling og koordinering af den nordjyske tilbuds- vifte

1. januar

2018

Udvikling og koordinering er et bilag til Nordjysk Socialaftale 2018-2019, som giver en uddybende beskrivelse af det arbejde, der er foregået og aftalt med henblik på at sikre løbende koordinering og udvikling af den nordjyske tilbudsvifte på det specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	1
1.2 Proces	1
2. Koordinering af udbud og efterspørgsel	2
2.1 Efterspørgsel efter tilbud til konkrete målgrupper	2
2.2 Initiativer og strategier	2
2.3 Udvikling i kapacitet	3
3. Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	6
3.1 Lands- og landsdelsdækkende tilbud	6
3.2 Sikrede afdelinger	7

1. Indledning

Bilaget vedr. udvikling og koordinering af den nordjyske tilbudsvifte er rettet mod det administrative niveau i de nordjyske kommuner og regionen, og giver en uddybende beskrivelse af det arbejde, der er foregået for at sikre koordinering af den nordjyske tilbudsvifte på det specialiserede social- og undervisningsområde.

Der sættes særligt fokus på vurdering af sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel på social- og specialundervisningsområdet samt de lands- og landsdelsdækkende tilbud og de sikrede afdelinger.

1.2 Proces

De nordjyske kommuner og regionen har foretaget en vurdering af sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, herunder også de lands- og landsdelsdækkende tilbud på specialundervisningsområdet og de sikrede afdelinger. Vurderingen er forekommet gennem følgende proces:

- *Møde om udbud og efterspørgsel*

Den 1. marts 2017 blev der afholdt et møde som satte fokus på udbud og efterspørgsel på det specialiserede social- og undervisningsområde. Der deltog en repræsentant fra hver af de nordjyske kommuner samt regionen. Repræsentanterne havde på forhånd indsamlet information om deres egen organisations forventninger til udbud og efterspørgsel.

På baggrund af forventningerne til kommunernes udbud og efterspørgsel samt regionens udbud blev der foretaget en vurdering af balancen mellem det samlede udbud og efterspørgsel i Nordjylland samt om der var særlige målgrupper der skulle rettes opmærksomhed mod.

- *Videre undersøgelse i forhold til konkrete målgrupper*

Resultaterne fra mødet om udbud og efterspørgsel er blevet yderligere kvalificeret i regi af handicapchefkredsen. Handicapchefkredsen kvalificerede således yderligere behovet for at rette opmærksomhed mod konkret benævnte målgrupper.

2. Koordinering af udbud og efterspørgsel

2.1 Efterspørgsel efter tilbud til konkrete målgrupper

Kommunerne melder, at der overordnet er sammenhæng mellem efterspørgsel og udbud af højt specialiserede sociale tilbud og specialundervisningstilbud i Nordjylland.

I forlængelse af mødet om udbud og efterspørgsel har det været nødvendigt at rette særskilt fokus på fire målgrupper for at være sikker på, at der også i forhold til disse målgrupper er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel i Nordjylland. På baggrund heraf konkluderes det, at der overordnet er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel i forhold til de konkrete målgrupper. Der peges dog på, at der i forhold til enkelte af målgrupperne er behov for at sætte fokus på arbejdet og samarbejdet om målgruppen. Dette gøres i fokusområderne til Nordjysk Socialaftale 2018-2019. Målgrupperne og konkrete initiativer gennemgås herunder:

a. Unge med svære psykiske problemer, herunder selvskadende adfærd

De nordjyske kommuner og regionen melder, at der ses et stigende antal unge med svære psykiske problemer, herunder med selvskadende adfærd og/eller misbrugsproblemer. Det vurderes, at udbuddet og efterspørgslen til målgruppen overordnet er i balance. Det kan være fordelagtigt at kigge på, hvordan arbejdet med målgruppen kan optimeres, herunder særligt samarbejdet mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien kan styrkes.

Dette adresseres i Nordjysk Socialaftale 2018 under fokusområdet ”Styrket samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien”.

b. Voksne der bliver udskrevet fra psykiatrien

De nordjyske kommuner melder om, at det bliver stadig mere nødvendigt at se på midlertidige tilbud til voksne, der bliver udskrevet fra psykiatrien. Det vurderes, at dette kan håndteres gennem et øget samarbejde med psykiatrien om denne målgruppe.

Dette adresseres i Nordjysk Socialaftale 2018 under fokusområdet ”Styrket samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien”.

c. Voksne med autisme

Kommunerne ser flere og flere borgere blive diagnosticeret med autisme, hvilket flugter med at der er en bred række af tilbud til målgruppen i Nordjylland. Det vurderes, at der kan være behov for at undersøge muligheden for at øge udbuddet af udkørende teams eller ambulante tilbud til målgruppen, således der kommer flere muligheder for at håndtere borgeren i nærmiljøet, såfremt dette er til borgerens bedste.

I forbindelse med fokusområdet: ”Nye samarbejdsformer” foreslås det at man kan kigge på, hvordan man styrker samarbejdet om udkørende eller ambulante teams generelt – målgruppen ”voksne med autisme” kan evt. bruges til at lave pilotforsøg ift. samarbejdet om udkørende eller ambulante teams.

2.2 Initiativer og strategier

På mødet om udbud og efterspørgsel præsenterede hver enkelt kommune og regionen, hvilke initiativer eller strategier de påtænker, som vil kunne have indflydelse på udbuddet eller efterspørgslen af den nordjyske tilbudsvifte. Der er et generelt billede af, at kommunerne i større grad opnormerer på myndighedssiden med henblik på tættere kontakt med den enkelte borger og det pågældende tilbud, som borgeren er visiteret til.

2.3 Udvikling i kapacitet

Forventningerne til den kapacitet som planlægges udbudt tegner sig nogenlunde stabilt. Der er således kun planlagt få ændringer i kapaciteten for de tilbud, der er omfattet af Nordjysk Socialaftale.

Forventninger om nye tilbud, der kan have indflydelse på den samlede tilbudsvifte

Der er indmeldt en række nye tilbud som etableres i 2017 eller er under planlægning. Det vurderes ikke, at disse tilbud direkte vil påvirke kapaciteten på eksisterende kommunale og regionale tilbud. Tabel 1 giver et overblik over alle indmeldte tilbud.

Tabel 1 Oversigt over indmeldte tilbud som etableres eller er underplanlægning

Tilbud	Målgruppe	Antal pladser ¹	Forventet optagegrundlag	Tidshorisont	Kan tilbuddet benyttes af andre kommuner
Hjørring					
<i>Kristiansandsvej</i> ABL §105 med SEL §85	Voksne med fysisk og psykisk funktionssevne	8 ekstra pladser	Både hjemtagelse og ny-visiteringer, fx: <ul style="list-style-type: none"> Borgere der skal hjem til mindre indgribende tilbud Borgere på private tilbud, som har et ønske om at komme hjem. Borgere der har været ude i STU forløb, som skal hjem 	Ultimo 2017	Såfremt Hjørring ikke selv kan fylde pladserne op, kan borgere fra andre kommuner benytte tilbuddet
<i>Buen</i> ABL §105 med SEL §85	Yngre voksne med fysiske handicaps og senhjerneskade	15 ekstra pladser	Tilbud om at flytte tilbage til Hjørring kommune fra andre tilbud og derudover ny-visitering af borgere fra eget hjem og fra fase 3 tilbud.	Udvidelsen af pladser sker fra 2018 og løbende frem mod 2020	Såfremt Hjørring ikke selv kan fylde pladserne op, kan borgere fra andre kommuner benytte tilbuddet
Jammerbugt					
<i>Egehuset</i> ABL §105 med SEL §85	Voksne med problemskabende og/eller selvskadende adfærd	8 pladser	Primært hjemtagelse af borgere fra private tilbud, men også enkelte fra andre kommuner og regionale tilbud – disse er blevet kontaktet.	1.april 2017	Tilbuddet er primært tiltænkt Jammerbugt, men andre kommuner vil også kunne bruge det.
<i>Poppelhuset</i> ABL 105 med SEL §85	Voksne med medfødt hjerneskade og multihandicap	Endnu ukendt antal ekstra pladser	Udvidelse af allerede eksisterende botilbud for borgere med erhvervet hjerneskade, til også at omfatte borgere med medfødt hjerneskade. To af borgerne i matchning bor p.t. hjemme.	Primo 2018	Tilbuddet er primært tiltænkt Jammerbugt, men andre kommuner vil også kunne bruge det.
<i>Ukendt navn</i>	Bred målgruppe	Endnu ukendt antal pladser	Ifm. allerede eksisterende botilbud Egehuset og Poppelhuset påtænkes oprettelse af aflastnings- og afklaringspladser.	I løbet af 2018	Tilbuddet er primært tiltænkt Jammerbugt, men andre kommuner vil også kunne bruge det.
Forventet ABL 105 med SEL §85, evt SEL §108	Voksne med udviklingshæmning og samtidig svær demens	Endnu ukendt antal pladser	På baggrund af en tilvækst i denne målgruppe, drøftes det politisk om der skal etableres, og der med bygges, et nyt tilbud ifm det allerede eksisterende botilbud Krabben for borgere med udviklingshæmning mm.	Ingen konkret tidshorisont, idet der alene pågår politiske drøftelser.	Tilbuddet er primært tiltænkt Jammerbugt, men andre kommuner vil også kunne bruge det.
Tilbud	Målgruppe	Antal pladser ²	Forventet optagegrundlag	Tidshorisont	Kan tilbuddet benyttes af andre kommuner
Vesthimmerland					
<i>Aalestrup</i> SEL §107	Yngre voksne med nedsat fysisk og psykisk funktionssevne	3 pladser ¹	Et tilbud til unge der samtidig er i STU. Tilbuddet blev oprettet i forbindelse med at et privat tilbud lukkede.	Er i brugtaget.	Tilbuddet er primært tiltænkt Vesthimmerlands Kommune.

¹ Ved eksisterende tilbud henviser "antal pladser" til de ekstra pladser, der tilføjes tilbuddet

² Ved eksisterende tilbud henviser "antal pladser" til de ekstra pladser, der tilføjes tilbuddet

Aalborg						
<i>Behandlingscentret Hammer Bakker SEL § 107 + 108</i>	Domsanbragte m.fl.	24 pladser	Fagcenter for Særlige Tilbud lukker det eksisterende enkeltmands-tilbud "Skovbrynet" i Brønderslev (Januar 2018), og fraflytter over de næste par år Bodil Hjorts Vej 9 for at bygge nyt Behandlingscenter på Storemosevej. Aalborg Kommunes aflastningstilbud samles efterfølgende i de fraflyttede lokaler på Bodil Hjorts Vej 9 med fraflytning af tre eksisterende lokationer.	Januar 2018 (lukning af Skovbrynet) 2020 (forventet) ibrugtagning nyt behandlingscenter		Borgere fra andre kommuner kan bruge tilbuddet
VAMiS SEL § 101	Mennesker med et nedsat psykisk funktionsniveau som har et misbrug	0 pladser	VAMiS har tidligere kørt på projektbasis, men er nu i ordinær drift	Er i drift		Borgere fra andre kommuner kan bruge tilbuddet
<i>Gabrielsværk SEL §107 og §108</i>	Mennesker med en sindslidelse og et samtidigt misbrug	17 pladser	Borgere der ikke kan udnytte en almen bolig, men som har en tilknytning til VAMiS. Tilbuddet er tiltænkt borgere som allerede i dag bor i Aalborg Kommune.	2019		Primært Aalborg borgere, men med salg til eksterne kommuner ved ledig plads.
<i>Tornhøjgaard ABL 105</i>	Mennesker med udviklingshæmning	32 pladser	Sammenlægning og fraflytning af fire eksisterende tilbud i nyt byggeri i Aalborg Øst (tidligere meldt ind til rammeaftalen)	Juli 2018		Primært Aalborg borgere, men med salg til eksterne kommuner ved ledig plads.
Fagcenter for Udviklingshæmning og Døve har ændret navn til Fagcenter for Livskraft AK-dagtilbud har ændret navn til Dagstilbud - arbejdsliv og øvebaner						

3. Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

De lands- og landsdelsdækkende tilbud består af objektivt finansierede specialundervisningstilbud. Der er i 2018 tre landsdækkende undervisningstilbud, fire landsdelsdækkende undervisningstilbud og tre øvrige landsdækkende tilbud.

De lands- og landsdelsdækkende tilbud samt de sikrede afdelinger koordineres på tværs af de fem regioner. Der er i regi af KL nedsat et kommunalt koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper i hver af de fem regioner. Koordinationsforum udarbejder forslag til landsdækkende koordinering af de berørte områder, som indgår i de enkelte rammeaftaler.

3.1 Lands- og landsdelsdækkende tilbud

Den samlede belægning på de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud efter Folkeskolelovens § 20, stk. 3 omfattet af delvis objektiv finansiering var i 2016 på 104 procent mod en belægning i 2015 på 95 procent. Belægningen på de enkelte tilbud svinger fra 91 til 119 procent.

Den samlede kapacitet er netto reduceret med 16,5 pladser fra 2013 til 2018 svarende til en reduktion på 7 procent. Nettostrukturen dækker over både op- og nedjusteringer i de enkelte tilbud. Hovedparten af de kommuner, som har anvendt de lands- og landsdelsdækkende tilbud de seneste år, finder, at tilbuddenes kapacitet hænger sammen med behovet for højt specialiserede tilbud til målgrupperne.

Center for Døvblindhed og Høretab i Region Nordjylland oplever dog nedgang i antallet af børn og unge med høretab og døvblindhed, der anvender undervisnings- og døgtilbud. Region Nordjylland har derfor været nødt til at reducere kapaciteten væsentligt i disse tilbud i 2016 og 2017. Regionen vurderer, at undervisningstilbuddene er så udfordret, at der er behov for national bevågenhed på, hvordan målgruppen også på længere sigt sikres adgang til undervisningstilbud. I forhold til døgtilbuddene kan ydelserne fortsat varetages fagligt og økonomisk bæredygtigt efter reduktionen, men Regionen vurderer samtidigt, at yderligere nedgang i efterspørgslen kan have den konsekvens, at den faglige og økonomiske bæredygtighed på området forsvinder. Undervisningstilbuddet for døvblindhed er landsdækkende, mens undervisningstilbuddet for høretab er landsdelsdækkende.

På baggrund heraf opfordrer Forum for koordination på det specialiserede social- og specialundervisningsområde Region Nordjylland til at foretage en nærmere analyse af årsagerne til den faldende søgning til det landsdækkende undervisningstilbud til børn og unge med døvblindhed samt mulige udviklingsområder med henblik på, at forummet kan foretage en vurdering af, om der er behov for en særlig landsdækkende opmærksomhed.

Det landsdelsdækkende undervisningstilbud Børneklinikken i Københavns Kommune er lukket per 31.12.2016, som følge af, at tilbuddet ikke længere er leverandør af specialrådgivning under VISO KaS. Tilbuddet indgår således ikke længere i koordinationen af de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud. Specialrådgivningen er pr. 1.1.2017 overgået til Institut for Kommunikation og Handicap i Region Midtjylland.

Den sikrede boform Kofoedsminde i Region Sjælland har i 2016 øget antallet af pladser fra 34 til 44. Samtidig havde tilbuddet i 2016 en belægning på 119 procent. Forum for koordination på det specialiserede social- og undervisningsområde har igangsat en analyse af kommunernes anvendelse af tilbuddet set i forhold til kapacitetsøgningen i 2016.

3.2 Sikrede afdelinger

Den samlede belægning på de sikrede og de særligt sikrede afdelinger var i 2016 på 75 procent, hvor belægningen på de enkelte sikrede afdelinger spændte fra 38 til 98 procent.

I 2016 var der 123 pladser på de sikrede afdelinger. På baggrund af en landsdækkende benchmarkanalyse af kapaciteten i de sikrede afdelinger har de regionale driftsherrer besluttet at reducere kapaciteten på landsplan i 2017 med 20 pladser i forhold til antallet af pladser i 2014 på 126 pladser. Således reduceres antallet af pladser til 106 i 2017.

Kommunerne, som har haft borgere på de *sikrede afdelinger* de seneste år, oplever generelt set, at der er tilstrækkelig sammenhæng mellem kapaciteten i de enkelte tilbud og behovet for tilbud til målgruppen. Denne vurdering skal blandt andet ses i lyset af den planlagte landsdækkende reduktion i pladstallet i 2017.

For mere information om de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt de sikrede afdelinger henvises til notatet: "Opgørelse af kapacitet og belægning samt behov og efterspørgsel", som kan findes [her](#).